

Udtalelse om økologiske og frilandsgrises helbred

Helbredstilstanden hos økologiske- og frilandsgrise har været genstand for debat. For at få et overblik over status og potentialer satte SEGES Økologi og Udviklingscenter for Husdyr på Friland elleve eksperter stævne til en workshop under overskriften "Glade Grises Helbred".

Workshoppens formål var at samle og diskutere den tilgængelige viden om økologiske- og frilandsslagtesvins helbred og, på den baggrund konkludere, hvilke tiltag der bedst sikrer et godt helbred hos udegående grise.

Hvad vi ved om helbredstilstanden hos udendørs grise – i highlights:

- Økologiske- og frilandsgrises helbred er generelt godt.
- Økologiske grise får væsentligt mindre antibiotika end konventionelle grise.
- Hos økologiske- og frilandsgrise forekommer væsentlige sygdomsproblemer som halebid og luftvejsinfektioner. Der er dog stor variation mellem besætninger.
- Data fra kødkontrollen viser, at det hyppigst forekommende sygdomsfund er brysthindear, som er tegn på, at grisen har haft lungebetændelse.
- Kødkontrollen viser tegn på, at halebid med følge-infektioner kan være et problem i nogle besætninger.
- Grise på friland ser ud til at være relativt robuste overfor infektioner med indvoldsparasitter.
- Udegående grise risikerer skader som følge af vejr, vind og det omgivende miljø f.eks. solskoldning, insektbid, ormeinfektion og at blive klemt af soen.

Hvordan kan grisenes helbred sikres?

Management er den vigtigste enkeltfaktor til at sikre økologiske- og frilandsgrises helbred ikke mindst, når økologiske- og frilandsslagtesvin går i store grupper.

I store grupper er risikoen for spredning af smitsomme sygdomme som diarre og luftvejslidelser større end i mindre flokke, da syge grise potentielt kan komme i kontakt med flere stifæller. Det kræver en bevidst overvågningsstrategi at identificere de syge og skadede grise rettidigt, når de går i store grupper.

Overvågning af grisene sikrer, at syge dyr findes, og at sygdom kan håndteres rettidigt og korrekt gennem ophold i egnet sygesti og evt. medicinsk behandling. Det skal løbende vurderes, om syge dyr har gavn af den aktuelt tildelte behandling, eller om andre tiltag, som f.eks. aflivning, er nødvendige for at sikre dyrenes velfærd.

Besætningens data fra kødkontrollen kan være et hjælpemiddel til sundhedsstyring på bedriftsniveau samt til benchmarking i forhold til sammenlignelige besætninger. Med støtte fra rådgivningen kan udarbejdes konkrete handlingsplaner, som kan hjælpe til at målrette procedurer.

Da det udendørs griseliv medfører et andet sygdoms- og skadesbillede end et griseliv i stalde, bør der udvikles metoder til at måle graden af velfærd associeret med et udendørs griseliv. Herefter kan den samlede velfærd for grise på friland vurderes.

Denne udtalelse er skrevet af Merete Studnitz, SEGES Økologi på baggrund af workshop med titlen "Glade Grises helbred" afholdt den 24. september 2015.